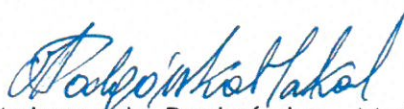

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH.

**IKONA - CHRYSZTUS BOLESNY
WRAZ Z RAMĄ**

Z CERKWI PRAWOSŁAWNEJ P.W. ŚW. MIKOŁAJA
w Zabłociu
powiat bialski
diecezja lubelsko – chełmska

Opr. Małgorzata Podgórska – Makal
Konservator dzieł sztuki
Upr. konserwatorskie 20/K/97
Nr dyplomu ASP w Warszawie 4997

LUBLIN
styczeń 2021

WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

• OPIS

Ikona z przedstawieniem Chrystusa Bolesnego.

Czas powstania 1907 r.

Autor: J. Suszkow

Ikona w kształcie prostokąta pionowego o wym. 144,5 x 125 cm.

Technika olejna na płótnie.

Ikona umieszczona jest w drewnianej, złoczonej ramie o wymiarach 166 x 144 cm.

IKONA - Chrystus Bolesny - przedstawienie jednopostaciowe, kompozycja centralna, otwarta.

W centralnym punkcie postać Chrystusa w pełnej postaci siedzącego na murze. Chrystus ubrany w białą tunikę i zarzucony na ramię, czerwony płaszcz. Ręce spoczywają na kolanach. Twarz młodzieńca o spokojnym wyrazie, włosy długie, brązowe, krótka broda. Na głowie korona z cierni. Po twarzy spływają krople krwi. Wokół głowy nimb w postaci linii z świetlistym wypełnieniem. W tle wewnątrz z architektonicznym detalem. W górnej partii napisy cyrylicą.

Ikona w drewnianej sztukatorskiej ramie.

• STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Ikona jest w złym stanie, wymagającym przeprowadzenia natychmiastowych zabiegów konserwatorskich.

Powierzchnia płótna jest mocno pofalowana. Na całej powierzchni warstwy malarskiej widoczna jest siatka spękań. Warstwa malarska mocno zabrudzona, werniks pożółkły.

Po prawej stronie dziura o średnicy ok. 1 cm, po lewej stronie dziura wypalona przez świecę, której okolice są okopcone dymem.

Rama mocno zabrudzona, braki w gruncie i w sztukatorce.

Konieczne jest wykonanie pełnej konserwacji technicznej i estetyzującej w celu przywrócenia pierwotnego wyglądu ikony oraz w celu powstrzymania zachodzących zmian starzeniowych.

Obiekt znajduje się w świątyni czynnej, w której okresowo odbywają się nabożeństwa.

Świątynia jest murowana z cegły, temperatura i wilgotność zmieniają się wraz ze zmienną charakterystyką pór roku.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Pierwszym etapem prac będzie wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej dokumentującej stan zachowania obiektu. Następnie zabezpieczenie go przed transportem do pracowni konserwatorskiej.

Prace przy ikonie rozpocznie zabezpieczenie lica warstwy malarskiej przed ewentualnym uszkodzeniem podczas demontażu płótna, ramy i blejtramu.

Po zdjęciu płótna z krosna (blejtramu) wykonane zostaną próby odporności chemicznej warstwy malarskiej na preparaty czyszczące. Lico zostanie oczyszczone z zabrudzeń i pożółkłego werniksu. Oczyszczanie wykonane zostanie chemicznie środkami dobranymi na podstawie prób skuteczności (mieszanek rozpuszczalników, mydła konserwatorskie). Działanie preparatów przerywane będzie terpentyną balsamiczną.

Wykonane zostanie oczyszczenie i dezynfekcja odwrocia.

Dezynfekcja wykonana zostanie alkoholowym roztworem Lichenicidy.

Prostowanie płótna w celu zlikwidowania odkształceń płótna wykonane zostanie pod obciążeniem w warunkach podwyższonej wilgotności. W razie konieczności wykonana zostanie konsolidacja warstw technologicznych obrazu roztworem Beva 371.

W miejscach ubytków wklejone zostaną łaty o grenie i układzie wątku identycznym jak w płótnie oryginalnym. Łatki wklejone zostaną przy użyciu żywicy POW (poliocytan winylu) w kryształkach i kautera. W razie konieczności płótno zostanie zdublowane przy użyciu Żywicy Beva 371.

Kolejnym etapem będzie uzupełnienie ubytków warstwy gruntu do wysokości warstwy malarskiej oraz opracowanie powierzchni kitów zgodnie z powierzchnią oryginału. Płótno zostanie naciągnięte na nowe krosna, a warstwa malarska zabezpieczona werniksem retuszera.

Po nałożeniu werniksu wykonany zostanie retusz warstwy malarskiej metodą retuszu naśladowczego w technice olejno-żywicznej. Po wypunktowaniu ikona zostanie zawerniksowana werniksem końcowym damarowym.

Prace nad ramą rozpocznie oczyszczenie jej z zabrudzeń i warstw pociemnionego lakieru olejnego i zrzucenie odspojonych gruntów.

Jeśli okaże się to konieczne wykonana zostanie dezynfekcja ramy środkiem grzybobójczym (Lichenicida) i zatrucie środkiem owadobójczym (Xyrein).

Wykonane zostanie flekowanie ubytków w drewnie oraz kitowanie drobniejszych ubytków szpachlą do drewna. Uzupełnione zostaną ubytki warstwy sztukatorskiej na ramie. Wykonany zostanie retusz złocień ramy.

PROPONOWANE POSTĘPOWANIE KONSERWATORSKIE

IKONA

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej.
2. Demontaż ramy
3. Zabezpieczenie lica obrazu.
4. Zdjęcie płótna z krosna
5. Oczyszczenie odwrocia
6. Prostowanie płótna pod obciążeniem.
7. Dezynfekcja odwrocia ikony alkoholowym roztworem Lichenicidy.
8. Konsolidacja warstw technologicznych obrazu roztworem żywicy Beva 371 w benzynie ekstrakcyjnej.
9. Oczyszczenie lica ikony z zabrudzeń i pozostałości werniksów odpowiednimi mieszankami rozpuszczalników dobranymi na podstawie prób skuteczności.
10. Wklejenie łat w miejscach ubytków w płótnie.
11. Wykonanie dublażu na spoiwo Beva 371.
12. Uzupełnienie ubytków warstwy gruntu do wysokości warstwy malarskiej. (Kity wyrównujące powierzchnię pod retusz – punktowanie warstwy malarskiej).
13. Opracowanie powierzchni kitów zgodnie z powierzchnią oryginału.
14. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem pośrednim.
15. Punktowanie warstwy malarskiej metodą retuszu naśladowczego techniką olejno-żywiczną.
16. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem damarowym końcowym.

RAMA

1. Oczyszczenie powierzchni ramy.
2. Dezynfekcja odwrocia.
3. Flekowanie i kitowanie ubytków.
4. Uzupelnienia sztukatorki.
5. Retusz złocenia.

mgr Małgorzata Podgórska-Makal

nr dyplomu ASP w Warszawie 4997

upr. konserwatorskie. 20/K/97

20-282 Lublin, ul. Królowej Jadwigi 6/7

tel. 501030663, 501030687

Lublin 25.stycznia 2021

Fot.nr 1 Cerkiew Prawosławna p.w. św. Mikołaja w Zabłociu, powiat bielski – Ikona „Chrystus Bolesny”, stan istniejący . Zdjęcie wykonała M. Podgórska-Makal

Fot.nr 2 Cerkiew Prawosławna p.w. św. Mikołaja w Zabłociu, powiat bielski – Ikona „Chrystus Bolesny”, stan istniejący. Zdjęcie wykonała M. Podgórska-Makal